

DE VESPERS VAN VRIJDAGAVOND

- MEESTAL GEVIERD OP VRIJDAGMIDDAG -

VIERING VAN DE KRUISAFNAME

Gezegend is onze God ... ps.103; vredeslitanie

HEER IK ROEP... we zingen 6 stichieren-idiomela:

t.1 ∠ Heel de schepping was door ontsteltenis be-van-gen, * toen zij U, Christus, zag han-gen aan het Kruis. * De zon verduis-terde, * én de aarde be-eefde op haar grond-ves-ten. * Alle dingen leden mee met U die het heelal ge-schá-pen hebt. ** Heer, die voor ons vrijwillig geleden hebt, e-rè zij U. ≙ 2x

t.2 ∠ **Waarom zint** Mijn ontrouwe volk op ij-del-heid? * **Waarom** hebben zij het Leven van allen ter dood veroordeeld? * **Hoe is het mogelijk** dat de Schepper van de we-reld * overgeleverd wordt in de hand van wette-lo-zen? * En dat de Menslievende **wordt opgeh**even aan het Kruis, * om hen die in de Hades geboeid zijn te be-vrijden, ** die roepen: Lankmoedige Heer, é-rè zij U. ∴

t.2 ∠ Toen de ongerepte Maagd U heden aan het Kruis, o Woord, zag vast-ge-hecht, * werd haar moederhart wreed doorboord. * Vol smart zuchtte zij uit het diepst van haar ziel, * geteisterd door ween, die zij bij het baren niet had gekend. * Onder een vloed van tranen riep zij kla-gend tot U: * Wee mij, Mijn god-delijk Kind, * Wee mij, Licht der we-reld. * **Waarom, Lam Gods, zijt Gij verdwenen uit mijn** o-gen? * Zelfs de Scharen der Onlicha-melijken zijn ontsteld door vrees en roe-pen: ** **Onbegrijpelijke Heer,** é-rè zij U. ∴

t.2 ∠ Toen zij U zag hangen aan het Hout, o Chris- tus, * Die de God en Schepper aller din- gen zijt, * riep zij, die U maagdelijk gebaard had treu- rend uit: * Hoe is verdwenen de schoonheid van Uw ge- stal- te, mijn Zoon? * Hoe moet ik ver- dra- gen * U tegen alle recht in ge- krui- sigd te zien? * Haast U dus om op te staan, ** opdat ook ik Uw Opstanding uit de doden mag aanschouwen op de der- de dag. ∠

t.6 – Heden staat de Meester der schepping voor Pi-la- tus. * Dé Schepper van alles wordt ter kruisiging overgele- verd * Hij wordt vrijwillig als een Lam weg- ge- vòerd. * Hij wordt vastgespijkerd en laat Zijn zijde door- stè- kèn. * Mét een spons wordt gedrenkt * Die het manna deed neer- dà- len. * In het gelaat wordt geslagén * dé Verlosser der wè- reld, * én door Zijn eigen knechten wordt bespot Hij die het heelal geformeerd heeft. * Hóe ver reikt de mensenliefde van de Meester: * vóór die Hem kruisigden smeekt Hij tot de Va- der: * Va- der, vergeef hun deze zon- de, ** want die wettelozen weten niet welk één on- recht zij be- drij- ven. –

Eer ...

t.6 _ Hoe veroordeelt de ongerechte bijeenkomst de Koning der schep- ping ter dood, * zonder acht te slaan op de wel- daden die Hij hun be- we- zen had? * Mijn volk, wat heb Ik ù ge- daan? * Héb Ik niet Judea met won- deren vervuld? * Héb Ik niet met een enkel woord uw doden op- ge- wekt? Héb Ik niet elke zwakheid en ziekte ge- ne- zen? * Maar op welke wijze vergeldt ge Mij? * Hóe kunt ge Mij ver- ge- ten? * Vóór de genezingen hebt ge Mij met wonden o- ver- dekt; * vóór het

geschonken leven brengt ge Mij ter dood; * uw Weldoener hangt ge als een mis-da- diger aan het Hout; * de Wetgever als een wetsovertre-der * de Koning van het heelal als een veroordeelde.
 ** Lankmoedi-ge Heer, e- re zij U. -

Nu en ...

t.6 – Welk een ontzagwekkend Mysterie wordt he- den volbracht: * Gegrepen wordt Hij die onaan-raak-baar is; * ge- ketend wordt Hij die Adam van de vloek heeft be- vrijd; * onrechtvaardig ondervraagt men Hem die harten en nieren door- grondt; * op- gesloten wordt Hij die de Af- grond sluit; * voor Pilatus staat Hij voor Wie de hemelse Machten sid- de- rend staan; * de Schepper wordt geslagen door de hand van Zijn schep- sel; * tot het schandhout wordt veroordeeld de Rechter over leven en dood; * in het graf sluit men Hem die de hades vernie- tigt. * Uit medelijden hebt Gij dit alles verduurd, * om allen van de vloek te ver-los- sen; * dul- dende Heer, e- re zij U. -

Intocht met wierook en het Evangelie-boek. Vreugdevol Licht ..

PROKIMEN

TOON 4

PS. 21

Zij hebben Mijn klederen onder elkaar verdeeld, en over Mijn gewaad het lot ge- wor- pen.

God, Mijn God, zie naar Mij,
 waarom hebt Gij Mij verlaten?

LEZING UIT EXODUS 33,11-23

De Heer sprak tot Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals iemand spreekt met zijn vriend; en daarna keerde hij terug naar de legerplaats. Maar zijn dienaar Jozua, de zoon van Nun, een jonge man, week niet uit de tent. Toen zei Mozes tegen de HEER: Zie, Gij zegt tegen mij: ‘laat dit volk optrekken’, maar Gij hebt mij niet doen weten, wie Gij met mij zult zenden, terwijl Gij toch gezegd hebt: ‘Ik ken u beter dan alle anderen en ook hebt gij genade gevonden in Mijn ogen.’ Nu dan, als ik genade in Uw ogen gevonden heb, maak dan Uzelf aan mij bekend, opdat ik U ken, zodat ik genade mag vinden in Uw ogen, en mag weten dat deze grote natie Uw volk is. Toen zei Hij: ‘Ik zal Zelf voor u uitgaan en u verkwikken.’ En hij zei tegen Hem: Indien Gij Zelf niet meegaat, laat mij dan van hier niet optrekken. Waaraan zal men anders werkelijk weten, dat ik genade bij U gevonden heb, ik en Uw volk, dan wanneer Gij met ons meegaat? En ik zal beroemd worden, ik en Uw volk, boven alle volkeren die op aarde zijn. En de HEER zei tegen Mozes: ‘Ook deze zaak, waarover gij gesproken hebt, zal Ik doen, omdat gij genade in Mijn ogen gevonden hebt en Ik u beter ken dan alle anderen.’ En Mozes zei: Laat mij toch Uw heerlijkheid zien. En Hij zei: ‘Ik zal in Mijn luister voor u langs gaan en Ik zal Mijn Naam - DE HEER IS TEGEN-OVER U - voor u uitroepen: Ik zal genadig zijn, wie Ik genadig ben, en Mij ontfermen, over wie Ik Mij ontferm.’ En Hij zei: ‘Gij zult Mijn aangezicht niet kunnen zien, want geen mens zal Mijn aangezicht zien en in leven blijven.’ De HEER zei: ‘Zie, bij Mij is een plaats, waar gij op de rots kunt staan; wanneer Mijn heerlijkheid voorbijgaat, zal Ik u in de rots-holte plaatsen en u met Mijn hand bedekken, totdat Ik voorbijgegaan ben. Dan zal Ik Mijn hand wegnemen en gij zult Mij van achteren zien, maar gij zult Mijn aangezicht niet zien.’

TWEDE PROKIMEN

TOON 4

PS. 34

-- Houd ge-richt, Heer, over wie Mij onrecht doen, * bestrijd
hen die Mij be-strij-den.

Zij vergelden Mij kwaad voor goed,

LEZING UIT JOB 42, 12-17

De HEER zegende het verdere leven van Job meer dan het vroegere; hij verkreeg veertienduizend stuks kleinvee en zesduizend kamelen, duizend span runderen en duizend ezellen. Hij kreeg zeven zonen en drie dochters; en hij noemde de eerste Imera (*dat is Dageraad*), de tweede Kassia (*dat is Kaneel-bloesem*) en de derde Amalthias-Keras (*dat is Hoorn-van-overflow*). In het hele land vond men geen vrouwen zo schoon als de dochters van Job, en hun vader gaf hun een erfdeel onder haar broeders. Na zijn tegenslag leefde Job nog honderdzeventig jaar; al zijn levensjaren waren tweehonderdveertig. En Job zag zijn zonen en de zonen van zijn zonen tot in het vierde geslacht. En Job stierf oud en zijn levensdagen waren vervuld. En er is geschreven dat hij zal opstaan, met degenen die de Heer zal opwekken. Over hem is verteld in het Syrische boek dat hij leefde in het land Ausitis, bij de grens van Idumea en Arabië. Eerst had hij de naam Jobab; toen hij een Arabische vrouw genomen had, verwekte hij een zoon, wiens naam was Enon. En zijn eigen vader was Zare, een zoon uit de zonen van Esau, en zijn moeder Bosorrha, zodat hij de vijfde van Abraham was.

LEZING UIT DE PROFETIE VAN JESAJA

52:13 - 54:1

Zo spreekt de Heer: zie, Mijn Knecht zal met inzicht handelen, Hij zal verheven worden en verheerlijkt, en zeer hoog opgenomen. Zoals velen zich over U zullen ontzetten - want Uw verschijning zal zozeer door de mensen onteerd zijn en ook Uw aanzien bij de mensen - zó zullen veel heidenvolken zich over U verwonderen en koningen zullen sprakeloos staan. Want zij aan wie niet over Hem verteld is, zullen het zien, en zij die het niet gehoord hebben, zullen het begrijpen. HEER, wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de machtige arm van de HEER geopenbaard? Wij hebben verkondigd dat Hij als een knecht voor Zijn aangezicht zal zijn, als een wortel in waterloos land. Gestalte of luister had Hij niet, wij zagen dat Hij geen opvallend uiterlijk had, noch schoonheid, maar Zijn gestalte was verachtelijk en Hij werd verworpen door alle mensen. Hij was een Man van smarten, vertrouwd met ziekte, ja, als Iemand, van Wie men het gelaat afwendt. Hij is het Die onze zonden draagt en omwille van ons lijdt. Maar wij beschouwden Hem als een door God geslagene, met leed, wonden en kwelling. Hij is

om onze zonden gewond en om onze ongerechtigheden gekweld. Hij werd zwak voor onze vrede. Door Zijn striemen werden wij genezen. Wij dwaalden allen als schapen, ieder mens verdwaalde op zijn eigen weg. Maar de HEER leverde Hem over om onze zonden. En toen Hij mishandeld werd, deed Zijn mond niet open. Als een schaap werd Hij ter slachting geleid en als een lam, stom voor zijn scheerder, zo deed Hij Zijn mond niet open. In Zijn vernedering werd Hem een rechtvaardig oordeel ontzegd. Wie zal Zijn afkomst verhalen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen. Om de overtredingen van Mijn volk is Hij ter dood gebracht. En Ik zal de misdadigers overleveren als vergelding voor Zijn begrafenis, en de rijken voor Zijn dood. Want Hij heeft geen onrecht begaan, en geen bedrog is uit Zijn mond gehoord. De HEER wil Hem reinigen van Zijn wonden. Indien gij offert voor uw zonden, zal uw ziel een lang levend nageslacht zien. En de HEER wil de pijn van zijn ziel wegnemen, hem het licht tonen, zijn inzicht vormen. Hij zal de rechtvaardige, die aan velen goed gedaan heeft, rechtvaardigen, en Hij zal hun zonden dragen. Daarom zal Hij met velen een erfdeel ontvangen, en Hij zal delen in de buit van de machtigen. Want Hij heeft Zijn ziel ter dood overgeleverd, en werd gerekend onder de wettelozen, terwijl Hij de zonden van velen droeg en om hun overtredingen werd uitgeleverd. Verblijd u, onvruchtbare, die niet gebaard hebt; roep en juich, gij die geen weeën hebt gekend, want talrijker zijn de kinderen van de eenzame, dan van haar die de man heeft.

PROKIMEN TOON 6

PS. 87

^{fa}_{re} / Zij hebben Mij geworpen in de diepste put, *
 in dé duis-ter-nis en dé scha-duw \ des \ / doods. /

Heer, God van mijn heil,
 dag en nacht roep ik voor Uw aanschijn.

APOSTEL § 125-B

1 KOR 1 : 18-2:2

Lezing uit de eerste brief van Paulus aan de Korinthiërs,

Broeders, het woord van het kruis is wel dwaasheid voor hen die verloren gaan, maar voor ons die behouden worden, is het een kracht van God. Want er staat geschreven: Ik zal de wijsheid van de wijzen verloren doen gaan en het verstand van de verstandigen zal Ik tenietdoen. Waar is de wijze? Waar de schriftgeleerde? Waar de redetwister van deze wereld? Heeft God niet de wijsheid van deze wereld dwaas gemaakt? Want omdat, in de wijsheid van God, de wereld door haar wijsheid God niet heeft leren kennen, heeft het God behaagd door de dwaasheid van de prediking hen te redden die geloven. Immers, de Joden vragen om een teken en de Grieken zoeken wijsheid; wij echter prediken Christus, de Gekruisigde, voor de Joden een aanstoot en voor de Grieken een dwaasheid. Maar voor hen die geroepen zijn, zowel Joden als Grieken, prediken wij Christus, Gods kracht en Gods wijsheid. Want het dwaze van God is wijzer dan de mensen en het zwakke van God is sterker dan de mensen. Let maar op uw roeping, broeders: er zijn onder u niet veel wijzen naar het vlees, niet veel machtigen, niet veel aanzienlijken. Maar het dwaze van de wereld heeft God uitverkoren om de wijzen te beschamen, en het zwakke van de wereld heeft God uitverkoren om het sterke te beschamen. En het onaanzienlijke van de wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en wat niets is, om wat iets is teniet te doen, opdat geen vlees zou roemen tegenover God. Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die voor ons geworden is: wijsheid van God en gerechtigheid, heiliging en verlossing, opdat het zal zijn zoals geschreven staat:

Wie roemt, laat hij roemen in de Heer.

En ik, broeders, toen ik bij u kwam, ben niet gekomen om u met voortreffelijkheid van woorden of van wijsheid het getuigenis van God te verkondigen, want ik had besloten onder u niets anders te weten dan: Jezus Christus, en Deze gekruisigd.

ALLELUIA TOON 5 (Z.O.Z)

ALLELUJA *TOON 5*

PS.68

Red Mij God, want de wateren zijn binnengedrongen tot in Mijn ziel.

Voor spijs gaven zij Mij gal; in Mijn dorst drenkten zij Mij met azijn.

Laat hun ogen verduisterd worden, zodat zij niet meer zien.

EVANGELIE EN KRUISAFNAME *MT 5 110 ETC. compositie:*

Mt 27 : 1-38; Lk 23 : 39-43; Mt 27 : 39-54 ; Joh 19 : 31-37; Mt 27 : 55-61

In die tijd namen alle overpriesters en de oudsten van het volk het besluit over Jezus om Hem ter dood te brengen...

... Toen het nu avond geworden was, kwam een rijk man uit Arimathéa, met name Jozef, die zelf ook een leerling van Jezus geworden was. Deze ging naar Pilatus en verzocht om het lichaam van Jezus. Toen gaf Pilatus bevel het hem te geven. En Jozef nam het lichaam, wikkelde het in rein linnen en legde het in zijn nieuwe graf, dat hij in een rots had laten uithouwen.

Nu neemt de priester (volgens nieuw Grieks gebruik) het Lichaam van het kruis. Hij wikkelt het in een linnen doek en brengt het naar het Altaar, en leest dan het slot van het evangelie:

En nadat hij een grote steen voor de ingang van het graf gewenteld had, ging hij heen. En Maria Magdalena en de andere Maria zaten daar tegenover het graf.

D Dringende litanie

Abt Acht ons waardig

D Laten wij ons avondgebed (vragende litanie)

P Gebed van de hoofdbuiging

*Hierna, tijdens de **apostichen** Toen Jozef van Arimathea ... (Grieks gebruik; volgens Slavisch gebruik tijdens de **troparen**: De edele Jozef .. // Asten volgt hier Slavisch gebruik //) nemen de priesters eerbiedig het epitafion op, bekleed met feloon, onbedekt hoofd, (de grote archimandriet onder hen draagt met zijn rechterhand het Evangelie) en dragen het op hun hoofd door de noorddeur; voorafgegaan door kaarsdragers, cherubim, zangers en wierokende diakens. Ze gaan naar het midden van de kerk, waar de baar is klaargezet. Ze gaan drie maal om de baar heen en leggen daarna het epitafion neer. Ze bestrooien die met geurige bloemblaadjes. Ze maken drie knielbuigingen (poklonen), ze kussen het Evangelie en het epitafion, hierna nog een knielbuiging (en een buiging naar beide koren) en ze gaan weg. Hierna vereren alle vaders in volgorde.*

APOSTICHEN *toon 2 EN (GRIEKS) UITDRAGING VAN HET EPITAFION*

t.2 ∟ Toen Josef van Arima-thē-`a * U, het Leven van `al-len, * dood had afgenomen van het Kruis, * begroef hij U, Christus, met myron in een linnen doek. * Vol liefde snel-de Hij toe * om met hart en mond Uw zuiver Lichaam te kus-sen. * In ontzag riep hij vol vreug-de uit: ** Ere zij Uw lankmoedige nederigheid, Mens-lie-ven-de. ∟

De Heer is Koning: met heerlijkheid heeft Hij Zich bekleed.

t.2 ∟ In een nieuw graf werd Gij voor allen neer-gelegd, * Verlosser van heel de werld. * Op dit gezicht werd de altijd-spottende hades met vrees vervuld: * zijn grendels werden verbro-ken, * zijn poor-ten uit-ge-rukt: * de graven o-penden zich, * de doden stonden op. * Toen riep Adam in dankbare vreug-de uit: ** Ere zij Uw lankmoedige nederigheid, Mens-lie-ven-de. ∟

Hij heeft heel de wereld gegrondvest; zij staat onwankelbaar.

t.2 ∠ Als Mens hebt Gij U vrijwil -lig * laten opsluiten in een graf, * Gij, Die in Uw goddelijke natuur onomschrijfbaar en grenzeloos bleef. * Gij hebt het rijk van de hades leeg gemaakt * en de binnenkamers van het dodenrijk afgesloten. * Uw goddelijke zegen, heerlijkheid en stralende glans, ** hebt Gij toen aan deze sabbat geschonken.

Uw Huis, Heer, past heiliging tot in lengte van dagen.

t.2 ∠ Toen de hemelse Machten aanschouwden * hoe Gij, Christus door de wettelozen belasterd werd * als een dwaalleraar deed Uw onzegbare lankmoedigheid hen beven van ontzag, * omdat Uw grafsteen door dezelfde handen verzeeld werd, * die Uw alreine zijde met een Lans hadden doorboord. * Toch zagen zij vol vreugde hoe wij daardoor werden verlost, * en zij riepen tot U: ** Ere zij Uw lankmoedige nederigheid, o Mens-lieven-de.

Eer ... Nu en ... *idiomelon, plechtig in toon 5*
(slav.: priester bewierookt drie keer het epitafion op het altaar)

t.5 ∠ Gij, Die U met licht omkleedt * als met een gewaad, * wordt van het Kruis afgenomen * door Jozef van Arimathea en Nikodemus. * Toen Jozef U aanschouwde: * dood, naakt en onbegrepen, * hief hij vol tederheid onder tranen een treurlied aan: * Wee mij, beminde Jezus; * Toen de zon U zag hangen aan het Kruis, * bekleedde zij zich met duisteris; * de aarde beefde van vrees; * en het voorhangsel van de Tempel scheurde doormidden. * Nu zie ik

hoe Gij om mij vrijwillig de dood ondergaat. * Hoe kan ik U begraven, mijn God? * Hoe U in linnen wik-ke-len? * Hoe kunnen mijn handen Uw zuiver Li-chaam aan-ra-ken? * Welke liederen zal ik U toezingen op Uw laatste weg, * Mede-Lijden-de? * Ik verhef Uw Lij-den; * ik be-zing Uw be-gra-fe-nis, * en Uw Op-standing ** en ik roep tot U: Heer, e-re-zij U. ≡

Abt Nu laat Gij, Heer ...

L Heilige God ... *t/m* Onze Vader...

TROPAREN *toon 2 EN (SLAV.) UITDRAGING VAN HET EPITAFION (speciale melodie, zie bijlage)*

_ De edele Jozef nam Uw allerzuiverst lichaam van het kruis; * hij wikkelde het in een reine linnen doek * met welriekende kruiden ** en legde het in een nieuw graf. _

Eer ... Nu en ...

_ De engel bij het graf riep tot de myrondraagsters: * myron is passend voor stervelingen, ** Christus echter bleef vrij van het bederf. _

eventueel kan, terwijl het volk vereert, voor de wegzending nog gezongen worden: Toen Jozef aanschouwde .. (z.o.z.)

D Wijsheid **L** Zegen **P** Hij Die is, is gezegend **L** Amen

Abt Versterk ... **P** Alheilige Moeder Gods, red ons. **L** U, eerbiedwaardiger ... **P** Eer aan U **L** Eer ...nu en ... Heer ontferm U, (3x) vader, zegen.

P Dat Christus onze ware God, Die om ons mensen en om onze redding, in Zijn vlees het huiveringwekkend lijden, de levendmakende kruisiging en de vrijwillige begrafenis heeft ondergaan, Zich over ons ontferme en ons redde, want Hij is goed en menslievend.

t.5 - Toen Józef aanschouwde hoe de zòn haar stralén verbörg
 en het voorhangsel van de tempél scheur --- de
 bij het sterven van de Verlös --- ser,
 ging hij naar Pilatus en zèi sme --- kénd:
 Geef mij deze Vreëmdelíng,
 Die vanaf Zijn kindsheid als een vreemdeling in de wé- réld heeft geleefd;
 géef mij deze vreëm- delíng,
 Die Zijn volksgenoten uit haat gedood hebben als een vreëm- de- líng;
 geef mij deze Vreëm- delíng,
 wiens vreëmdé dóod' mij bevreëmdt;
 géef mij deze Vreëmdelíng,
 Die gastvrijheid verleende aan de armen en de vreëmdelín- gen
 geef mij deze Vreëm- delíng,
 Die de Hebreëen uit nijd van deze wereld vervreëmd heb- ben;
 géef mij deze Vreëm- de- líng,
 zodat ik Hem in een graf kan verber- - gen,
 Die als Vreëmdelíng
 geen plaats had om Zijn hoofd neer te leg- --- gen;
 géef mij deze Vreëm- delíng,
 Die Zijn moeder gestorven zag en zij riep uit:
 O mijn Zoon' en mijn God,
 hoewel ik diep ben gewond en mijn hart' wordt verscheurd,
 nu ik U dood' aanschouw,
 toch verhef ik de Heer, vertrouwend op Uw Op- - - stan- ding.
 En toen hij met deze woorden tot Pilatus smeek- te,
 ontving de edele Jozef het lichaam van de Verlös --- ser,
 dát hij met vreze wikkeldé in een lijk- wa- de
 en met kruiden legde in hét graf,
 Hem Die allen eeuwig levén verleent
 en de grôte ontfer- - - ming.